

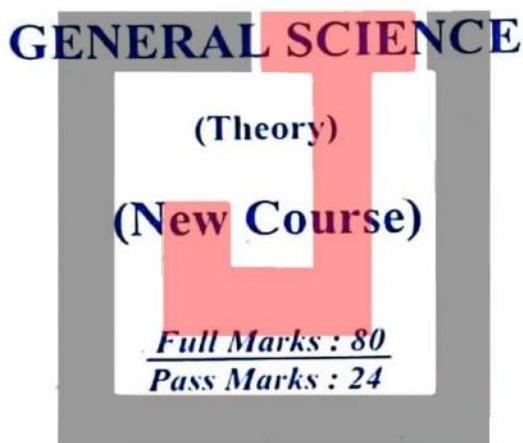
Total number of pages : 24

Subject Code : C3

B15-GSc
(EN/AS/BN)

1032

2015

Time : Three hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions.

Answer SECTION-A and SECTION-B in the same Answer Script

Downloaded from JobAssam.in

SECTION – A

1. A solution reacts with crushed egg-shells to give a gas that turns lime water milky. The solution contains :

এটা দ্রষ্টব্য গুড়ি করি লোরা করীর খোলারে সৈতে বিক্রিয়া করি এটা গেছ উৎপন্ন করে। গেছটোরে চূণপানী ঘোলা করে। দ্রষ্টব্যটোত থাকে –

একটি দ্রব গুঁড়ো করা ডিমের খোলার সঙ্গে বিক্রিয়া করে একটি-গ্যাস উৎপন্ন করে। গ্যাসটি চুনজলকে ঘোলা করে। দ্রবটিতে আছে

- (a) NaCl /
- (b) HC /
- (c) LiCl /
- (d) KC /

2. Which of the following metals can replace copper from a solution of copper sulphate ?

তলৰ কোনটো ধাতুৱে কপাৰ ছালফেটৰ দ্রবৰ পৰা কপাৰক অপসাৰিত কৰিব পাৰে -

নীচেৰ কোন ধাতুটি কপাৰ সালফেট দ্রব থেকে কপাৰ অপসাৰিত কৰতে পাৰে

- (a) Silver
ছিলভাৰ
কুপা
- (b) Gold
গ'ল্ড
সোনা
- (c) Zinc
জিংক
জিংক
- (d) Mercury
মাৰকিউৰি
পাৰদ

3. A molecule of propane has

1

প্র'পেন অণু এটাত

প্রপেন এর একটি অণুতে

(a) 10 covalent bonds

10 সহযোজী বন্ধনি থাকে

10 টি সহযোজী বন্ধন থাকে.

(b) 9 covalent bonds

9 সহযোজী বন্ধনি থাকে

9 টি সহযোজী বন্ধন থাকে

(c) 8 covalent bonds

8 সহযোজী বন্ধনি থাকে

8 টি সহযোজী বন্ধন থাকে

(d) 11 covalent bonds

11 সহযোজী বন্ধনি থাকে

11 টি সহযোজী বন্ধন থাকে

4. Choose the metalloid from amongst the following elements :

1

তলত দিয়া মৌলবোৰৰ পৰা ধাতুকল্পটো বাছি উলিওয়া ???

নীচে দেওয়া মৌলগুলো থেকে ধাতুকল্পটি বেছে নাও

(a) Sodium

ছড়িয়াম

সোডিয়াম

(b) Aluminium

এলুমিনিয়াম

এলুমিনিয়াম

(c) Chlorine

ক্লোরিন

ক্লোরিন

(d) Boron

ব'রন

ব'রন

5. Choose the correct answer :

শুল্ক উত্তরটো বাছি উলিওৱা :

শুল্ক উত্তরটি বেছে নাও :

The unit of specific resistance of a material in S.I. system is

এটা পদার্থৰ বোধকতাৰ এচ আই একক

একটি পদার্থৰ বিদ্যুৎ রোধক্ষেৱ এস.আই. একক

(a) Ω

(b) $\Omega \text{ m}$

(c) $\Omega \text{ m}^{-1}$

(d) $\Omega \text{ m}^2$

6. Choose the correct answer :

শুল্ক উত্তরটো বাছি উলিওৱা :

শুল্ক উত্তরটি বেছে নাও :

The magnetic field inside a long solenoid carrying current is

প্ৰবাহ্যুক্ত দীঘল চ'লেনয়ড এটাৰ ভিতৰত চৌম্বক ক্ষেত্ৰ

প্ৰবাহ্যুক্ত একটি দীঘ সলেনয়ডেৱ ভিতৰে চৌম্বক ক্ষেত্ৰ

(a) Increases as we move towards its end.

ইয়াৰ প্ৰান্তৰ ফালে ক্ৰমে বাঢ়ি যায় ।

এটিৰ প্ৰান্তৰ দিকে ক্ৰমে বেড়ে যায় ।

- (b) Decreases as we move towards its end.

ইয়াব প্রান্তৰ ফালে ক্রমে কমি ঘায় ।

এটির প্রান্তের দিকে ক্রমে কমে ঘায় ।

- (c) Zero

শূণ্য হয় ।

শূণ্য হয় ।

- (d) It is same at all points.

সকলো বিন্দুতে একে থাকে ।

সব বিন্দুতে একই থাকে ।

7. Emulsification of fat molecule is carried out by

1

চৰী অণুৰ ইমালচিফিকেন সংঘটিত কৰে

চৰিঅনুৱ ইমালসিফিকেশান (Emulsification) সংঘটিত হয়

- (a) Trypsin

ট্ৰিপচিনে

Trypsin র দ্বাৰা

- (b) Pepsin

পেপছিনে

Pepsin র দ্বাৰা

- (c) Bile salts

পিত লৱণে

Bile salts (পিত লবণ) দ্বাৰা

- (d) Amylase

এমাইলেজে

Amylase দ্বাৰা

8. The plant hormone which stimulates cell division is

কোষ বিড়াজনত উদ্বৃত্তি যোগান ধৰা উত্তিদৰ সঞ্চীবনী পদাৰ্থ হ'ল

উত্তিদেৱ যে সঞ্চীবনী পদাৰ্থ কোষ বিড়াজনে উদ্বৃত্তি যোগায় তা হলো :

- (a) Auxin

অক্সিন

অক্সিন

- (b) Cytokinin

চাইট'কাইনিন

সাইট'কাইনিন

- (c) Abscisic acid

এবচাইচিক এসিড

এবসাইসিক এসিড

- (d) Gibberelin

জিবাৰেলিন

জিবাৱেলিন

Downloaded from JobAssam.in

9. Which of the following is not a biodegradable waste ?

তলৰ কোনটো জীৱ নিষ্কৰণ আৰ্জনা নহয় ?

নীচেৱ কোন আৰ্জনাটি জীৱ নিষ্কৰণ (biodegradable) নহয় ?

- (a) Vegetable waste from the kitchen

পাকঘৰৰ শাক-পাচলিৰ আৰ্জনা

ৱাসা ঘৰেৱ শাক সঞ্চীৱ আৰ্জনা

(b) Old and torn clothes

পুরনি ফটা কাপোৰ

পুৱনো ছেঁড়া কাপড়

(c) Plastic packets

প্লাষ্টিকৰ মোনা

প্লাস্টিক প্যাকেট

(d) Old newspapers

পুৱনি বাতৰি কাকত

পুৱনো খবৱেৰ কাগজ

10. A piece of wire of resistance 2Ω is cut into four equal parts. These parts are then connected in parallel. If R denotes the equivalent resistance of the parallel combination, then $2 \Omega : R$ is

1

2Ω ৰোধৰ ঠাঁৰ এডাল চাৰিটা সমান অংশত ভাগ কৰা হ'ল। অংশ চাৰিটা সমান্বাল সজ্জাত সংযোগ কৰা হ'ল। সমান্বাল সজ্জাৰ সমতুল্য ৰোধ R ৰে বুজালে $2 \Omega : R$ হব

2Ω ৰোধৰ একটি ঠাঁৰকে চাৰটি সমান অংশে ভাগ কৰা হলো এবং অংশ চাৰিটিকে সমান্বাল সজ্জায় সংযোগ কৰা হলো। সমান্বাল সজ্জাটিৰ সমতুল্য ৰোধ R হলে $2 \Omega : R$ হবে

(a) 16

(b) $\frac{1}{4}$

(c) $\frac{1}{8}$

(d) 8

SECTION – B

11. (a) An object is situated at the centre of curvature of a concave mirror. Draw ray diagram showing the formation of image.

এখন অবতল দাপোনৰ ভাজকেন্দ্ৰত এটা লক্ষ্যবস্তু থোৱা হৈছে। বশ্য চিত্ৰ সহায়ত প্ৰতিবিষ্঵ গঠন দেখুওৱা।

একটি অবতল দৰ্পণের ভাজকেন্দ্ৰে একটি লক্ষ্যবস্তু রাখা হয়েছে। বশ্যচিত্ৰে সাহায্যে প্ৰতিবিষ্঵টিৰ গঠন দেখো।

- (b) An object is placed at a distance of 10 cm in front of a convex mirror. The image is formed at 5 cm behind the mirror. Find the focal length of the convex mirror.

উত্তল দাপোন এখৰ সমৃথত 10 ছে.মি. দূৰত্বত লক্ষ্য বস্তু এটা বখা হৈছে। দাপোনৰ পিছকালে 5 ছে.মি. দূৰত্বত প্ৰতিবিষ্঵ গঠন হৈছে। উত্তল দাপোনৰ ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্য উলিওৱা।

একটি উত্তল দৰ্পণের সম্মুখে 10 সেমি দূৰত্বে একটি লক্ষ্যবস্তু রাখা হয়েছে। দৰ্পণটিৰ পিছনদিকে 5 সেমি দূৰত্বে প্ৰতিবিষ্঵টি গঠিত হয়েছে। উত্তল দৰ্পণটিৰ ফোকাস-দৈৰ্ঘ্য নিৰ্ণয় কৰো।

12. A convex lens of focal length 30 cm produces a real image 3 times magnified. Find the object distance.

30 ছে.মি. ফ'কাছ দূৰত্বৰ এখন উত্তল লেনছে 3 গুণ পৰিবৰ্ধিত সৎ প্ৰতিবিষ্঵ গঠন কৰে। লক্ষ্য বস্তুৰ অৱস্থান নিৰ্ণয় কৰা।

30 সেমি ফোকাস দৈৰ্ঘ্যৰ একটি উত্তল লেন্সে 3 গুণ পৰিবৰ্ধিত সৎ প্ৰতিবিষ্঵ গঠন কৰে। লক্ষ্যবস্তুটিৰ অৱস্থান (দূৰত্ব) নিৰ্ণয় কৰো।

Or/নাইবা/অথবা

- An object of size 1 cm is placed at a distance of 15 cm in front of a convex lens of focal length 10 cm. Find the nature, size and the location of the image.

1 ছে.মি. আকাৰৰ লক্ষ্য বস্তু এটা, 10 ছে.মি. ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্যৰ উত্তল লেনছ এখনৰ সম্মুখত 15 ছে.মি. দূৰত্বত বখা হৈছে। প্ৰতিবিষ্঵ৰ প্ৰকৃতি, আকাৰ আৰু অৱস্থান নিৰ্ণয় কৰা।

1 সেমি আকাৰৰ একটি লক্ষ্যবস্তু 10 সেমি ফোকাস দৈৰ্ঘ্যৰ একটি উত্তল লেন্সেৰ সম্মুখে 15 সেমি দূৰত্বে রাখা হয়েছে। প্ৰতিবিষ্঵ৰ প্ৰকৃতি, আকাৰ এবং অৱস্থান নিৰ্ণয় কৰো।

13. (a) What are the far point and near point of the human eye with normal vision ? 1

স্বাভাবিক দৃষ্টির মানুচ এজনের বাবে দূর বিন্দু আৰু নিকট বিন্দু কি ?

স্বাভাবিক দৃষ্টি সম্পূর্ণ একজন লোকের দূর-বিন্দু এবং নিকট-বিন্দু কী হৈ ?

(b) Why do we see rainbow after a rain shower ? 1

বৰষুণৰ পাছত আমি বামধনু কিয় দেখো ?

বৃষ্টিপাতেৰ পৰে আমৱা বামধনু কেন দেখি ?

(c) A person needs a lens of power + 1.5 D for correction of his vision – 3

এজন মানুহে দৃষ্টিৰ বিকাৰৰ প্রতিকাৰ ছিপে + 1.5 D ক্ষমতাৰ লেনছ ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া হৈছে ।

একজন লোকেৰ দৃষ্টি বিকাৰেৰ প্রতিকাৰ হিসাবে + 1.5 D ক্ষমতাৰ লেন্সেৰ প্ৰয়োজন হয় ।

(i) What kind of defect he is suffering from ?

তেওঁ দৃষ্টিৰ কি বিকাৰত ভুগছে ?

তিনি কী ধৰণেৰ দৃষ্টি বিকাৰে ভুগছেন ?

(ii) What is the focal length of the corrective lens ?

প্রতিকাৰী লেনছখনৰ ফ'কাছ দৈৰ্ঘ্য কিমান ?

প্রতিকাৰী লেন্সটিৰ ফোকাস-দৈৰ্ঘ্য কত ?

(iii) What is the nature of the corrective lens ?

প্রতিকাৰী লেনছৰ প্ৰকৃতি কি ?

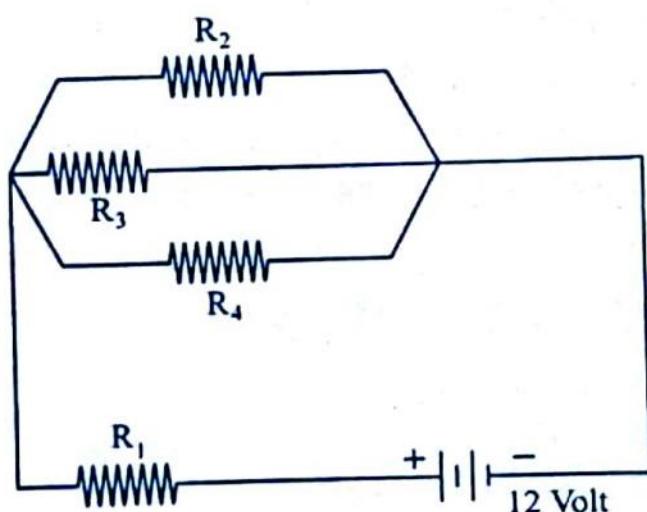
প্রতিকাৰী লেন্সটিৰ প্ৰকৃতি কী ?

14. In the circuit given below four resistors $R_1 = 7 \Omega$, $R_2 = 10 \Omega$, $R_3 = 30 \Omega$ and $R_4 = 5 \Omega$ and a 12 V battery are connected. Calculate (i) the total resistance in the circuit (ii) the current in the circuit.

3

তলত বর্তনীটোত চারিটা রোধক $R_1 = 7 \Omega$, $R_2 = 10 \Omega$, $R_3 = 30 \Omega$, $R_4 = 5 \Omega$ আৰু এটা 12 V বেটাৰী সংযোগ কৰা হৈছে। বর্তনীটোৱ (i) মুঠ রোধ আৰু (ii) মুঠ বিদ্যুত প্ৰবাহৰ পৰিমাণ গণনা কৰা।

নীচেৱ বৰ্তনীটিতে $R_1 = 7 \Omega$, $R_2 = 10 \Omega$, $R_3 = 30 \Omega$, $R_4 = 5 \Omega$ এই চারটি রোধক এবং একটি 12 V ব্যাটারি সংযোগ কৰা হয়েছে। বৰ্তনীটিৱ (i) মোট রোধ এবং (ii) মোট বিদ্যুৎ প্ৰবাহেৰ পৰিমাণ নিৰ্ণয় কৰো।

Or/নাইবা/অথবা

Show how you would connect three resistors, each of resistance 6Ω , so that the combination has a resistance of

- (i) 9Ω and (ii) 2Ω

প্ৰতিটো 6Ω রোধৰ তিনিটা রোধক কেনেদৰে সংযোগ কৰিলে সজ্জাটোৱ সমতুল্য রোধ

- (i) 9Ω আৰু (ii) 2Ω হ'ব?

প্ৰতিটি 6Ω রোধৰ তিনিটা রোধক কীভাৱে সংযোগ কৰলে সজ্জাটিৱ সমতুল্য রোধ

- (i) 9Ω এবং (ii) 2Ω হবে?

15. Distinguish between electric generator and electric motor. Explain the functions of (i) the brush ring in electric generator and (ii) slip rings in electric motor.

1 + 1 + 1 = 3

বৈদ্যুতিক জেনেরেটর আৰু বৈদ্যুতিক মটৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য কি আছে ? (i) বৈদ্যুতিক জেনেরেটৰত
ব্ৰাচ ৰিং আৰু (ii) বৈদ্যুতিক মটৰত স্লিপ ৰিং-ৰ (slip rings) কাৰ্য্য কি ?

বৈদ্যুতিক জেনারেটাৰ এবং বৈদ্যুতিক মটৱেৰ পাৰ্থক্য কী কী ? (i) বৈদ্যুতিক জেনারেটাৰে brush
ring (ব্ৰাশ ৰিং) এবং (ii) বৈদ্যুতিক মটৱে slip rings (স্লিপ ৰিং) এৰ কাৰ্য্যকাৰিতা ব্যাখ্যা কৰো ।

Or/নাইবা/অথবা

Explain the phenomenon of electromagnetic induction with an experiment.

পৰীক্ষা এটাৰ সহায়ত বিদ্যুৎ চুম্বকীয় আৱেশৰ পৰিঘটনা বুজাই লিখা ।

একটি পৰীক্ষার সাহায্যে বিদ্যুৎ চুম্বকীয় আবেশৰ পৰিঘটনা ব্যাখ্যা কৰো ।

16. What will be the work done in moving 2 C charge through a potential difference of 12 volt ?

12 V বিভৱ ভেদৰ দুটা বিন্দুৰ মাজেৰে 2 C আধান চালিত কৰোতে কিমান কাৰ্য্য কৰিব লাগিব ?

12 V বিভৱ ভেদৰ দুটি বিন্দুৰ মধ্যে দিয়ে 2 C আধান চালিত কৰতে কী পৰিমাণ কাৰ্য্য কৰা হবে ?

17. Problems associated with construction of big dams are (select the correct answer from the answer given below)

বৃহৎ নদীবান্ধ নিৰ্মাণৰ লগত জড়িত হৈ থকা সমস্যা সমূহ হ'ল (তলত দিয়া শুল্ক উত্তৰটো বাছি
উলিওৱা)

বৃহৎ নদীবান্ধ নিৰ্মাণেৰ সঙ্গে জড়িত সমস্যা সমূহ হলো : (নীচেৰ শুল্ক উত্তৰটো বেছে নাও)

(i) large areas of agricultural land are lost

বৃহৎ পৰিসৰৰ শস্য পথাৰ হেৰুৱাবলগীয়া হয় ।

বৃহৎ পৰিসৱেৰ শস্যক্ষেত্ৰ হারাতে হয় ।

(ii) large eco systems are destroyed

বৃহৎ পরিস্থিতিতন্ত্র বিনষ্ট হয় ।

বৃহৎ পরিস্থিতিতন্ত্র বিনষ্ট হয় ।

(iii) neither (i) nor (ii)

(i) or (ii) এটাও নহয় ।

(i) এবং (ii) এর কোনটাই নয় ।

(iv) both (i) and (ii)

(i) আৰু (ii) দুয়োটা ।

(i) এবং (ii) এর উভয়েই হয় ।

Downloaded from JobAssam.in

$1 + 2 = 3$

18. What is ozone layer and how it is getting depleted ?

অ'জ'ন শ্বেত কি আৰু ইয়াৰ কেনেকৈ অবক্ষয় ঘটিছে ?

অজোন (ozone) শ্বেত কী এবং এটিৰ অবক্ষয় কীভাবে ঘটিছে ?

Or/নাইবা/অথবা

What is Ecosystem and what are its components ?

পৰিস্থিতি তন্ত্র কি আৰু ইয়াৰ উপাদান বিলাক কি ?

পরিস্থিতি তন্ত্র কী এবং এটিৰ উপাদানগুলো কী কী ?

19. Write short notes on any two of the following :

$2\frac{1}{2} + 2\frac{1}{2} = 5$

তলৰ যি কোনো দৃষ্টাৰ চমুটোকা লিখা ।

নীচেৰ যে কোনো দৃষ্টিৰ উপৰ সংক্ষিপ্ত টিকা লেখো :

(a) Sustainable management

বহনক্ষম ব্যৱস্থাপনা

বহনক্ষম ব্যবস্থাপনা

(b) Water harvesting

পানী সঞ্চয়ন

জল সঞ্চয়ন

(c) Dams

নদীবান্ধ

নদী বাঁধ

20. Distinguish between fossil fuel and solar energy as direct source of energy.

শক্তির প্রত্যক্ষ উৎস হিচাপে জীবাশ্মজাত ইঞ্জিন আৰু সৌৰ শক্তিৰ তুলনা কৰা ।

শক্তিৰ প্রত্যক্ষ উৎস হিসাবে জীবাশ্মজাত ইঞ্জিন এবং সৌরশক্তিৰ তুলনা কৰো ।

21. Write short note on any one of the following :

তলৰ যি কোনো এটাৰ চমুটোকা লিখা ।

যে কোনো একটিৰ উপৰ সংক্ষিপ্ত টিকা লেখো :

(i) Hydro Power Plant

জলশক্তি প্রকল্প

জলশক্তি প্রকল্প

(ii) Solar Cooker

চ'লাৰ কুকাৰ

সোলার কুকার

22. Why are decomposition reactions called the opposite of combination reactions ?

Write equations for these reactions.

বিয়োজক বিক্রিয়াক সংযোজন বিক্রিয়াৰ বিপৰীত বোলা হয় কিয় ? এইবোৰ বিক্রিয়াৰ সমীকৰণ লিখা ।

বিয়োজন বিক্রিয়াকে সংযোজন বিক্রিয়াৰ বিপৰীত বলা হয় কেন ? এই বিক্রিয়া গুলোৱ সমীকৰণ লেখো ।

23. Take 2 g of silver chloride in a China dish and place it in sun-light.

এখন চীনামাটির থালত 2 g ছিলভাব ক্ল'বাইড লোরা আৰু ইয়াক সূৰ্যৰ পোছৰত বাখা ।

একটি চীনামাটির থালায় 2 g সিলভার ক্লোরাইড নাও এবং এটিকে সূর্যকিরণে রাখো ।

- (a) What is the colour of silver chloride after some time?

কিছু সময় পিছত ছিলভাব ক্ল'বাইডৰ রঙ কি হব ?

কিছু সময় পরে সিলভার ক্লোরাইডের রঙ কী হবে ?

- (b) What type of reaction takes place?

কি প্ৰকাৰৰ বিক্ৰিয়া সংঘটিত হব ?

কী ধৰণের বিক্ৰিয়া সংঘটিত হবে ?

- (c) Write the chemical reaction for the above observation.

ওপৰৰ পৰ্যবেক্ষণৰ বাসায়নিক বিক্ৰিয়াটো লিখা ।

উপৰের পৰ্যবেক্ষণটিৱ বাসায়নিক বিক্ৰিয়াটি লেখো ।

Or/নাইবা/অথবা

Translate the following statements into chemical equations and balance them :

তলৰ উক্তিসমূহ বাসায়নিক সমীকৰণৰ ক্রপত লিখা আৰু সন্তুলন কৰা ।

মীচেৱ উক্তিগুলোকে বাসায়নিক সমীকৰণেৱ রূপে লেখো এবং সন্তুলন কৰো ।

- (a) Barium chloride reacts with aluminium sulphate to give aluminium chloride and a precipitate of barium sulphate.

বেৰিয়াম ক্ল'বাইডে এলুমিনিয়াম ছালফেটৰ লগত বিক্ৰিয়াৰ ফলত এলুমিনিয়াম ক্ল'বাইড উৎপন্ন হয় আৰু বেৰিয়াম ছালফেট অধঃক্ষিণ হয় ।

বেৰিয়াম ক্লোরাইড এলুমিনিয়াম সালফেটৰ সঙ্গে বিক্ৰিয়া কৰাৰ ফলে এলুমিনিয়াম ক্লোরাইড উৎপন্ন হয় এবং বেৰিয়াম সালফেট অধঃক্ষিণ হয় ।

(b) Zinc reacts with copper sulphate to give zinc sulphate and metallic copper.

জিংকে কপার ছালফেটের লগত বিক্রিয়া করি জিংক ছালফেট আৰু ধাতৱ কপার উৎপন্ন কৰে।

জিংক, কপার সালফেটের সঙ্গে বিক্রিয়া কৰাৰ ফলে জিংক সালফেট এবং ধাতব কপার উৎপন্ন কৰে।

(c) Hydrogen sulphide burns in air to give water and sulphur dioxide.

হাইড্'জেন ছালফাইড বাযুত দাহিত হৈ পানী আৰু ছালফার ডাইঅক্সাইড উৎপন্ন হয়।

হাইড্'জেন সালফাইড বাযুতে দণ্ড হয়ে জল এবং সালফার ডাই-অক্সাইড উৎপন্ন কৰে।

Downloaded from JobAssam.in

24. What is pH ?

You are given two solutions A and B. The pH of solution A is 6 and pH of the solution B is 8. Which solution has more hydrogen ion concentration ? Which of these solutions is acidic and which one is basic ?

3

pH কাক বোলে ?

তোমাক A আৰু B দুটা দ্রব দিয়া হ'ল। A দ্রবটোৰ pH ব মান 6 আৰু B-দ্রবটোৰ pH-ব মান 8। কোনটো দ্রবত হাইড্'জেন আয়নৰ গাঢ়তা বেছি ? ইয়াৰ কোনটো আম্লিক আৰু কোনটো ক্ষারকীয় দ্রব ?

pH কী ?

তোমাকে দুটি দ্রব A এবং B দেওয়া হলো। A দ্রবটিৰ pH এৰ মান 6 এবং B-দ্রবটিৰ pH এৰ মান 8। কোন দ্রবটিতে হাইড্'জেন আয়নেৰ গাঢ়তা বেশি ? এদেৱ কেনটি আম্লিক এবং কোনটি ক্ষারকীয় দ্রব ?

Or/নাইবা/অথবা

What is Plaster of Paris ? How is it prepared ? Give one important use.

প্লাষ্টাৰ অৰ পেৰিছ কি ? ইয়াক কেনেদৰে প্ৰস্তুত কৰা হয় ? ইয়াৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ ব্যৱহাৰ লিখা।

প্লাষ্টাৰ অৰ প্যারিস কী ? এটি কী ভাবে প্ৰস্তুত কৰা হয় ? এটিৰ একটি গুৰুত্বপূৰ্ণ ব্যৱহাৰ লেখো।

25. A part of the periodic table has been shown below :

Group → Period ↓	I	II	XVI	XVII	XVIII
2		B	D	C	
3				E	

On the basis of the above table answer the following questions :

- Which element will form cation ?
- Which element will have smallest atomic size ?
- Which element will have chemical properties similar to Magnesium (atomic number 12) ?

পর্যাপ্ত তালিকার এটা অংশ তলত দেখুওৱা হ'ল :

বর্গ → পর্যাপ্ত ↓	I	II	XVI	XVII	XVIII
2		B	D	C	
3				E	

ওপৰৰ তালিকার ওপৰত ভিত্তি কৰি তলৰ প্ৰশ্নাবোৰ উত্তৰ লিখা :

- কোনটো মৌলই কেটায়ন গঠন কৰে ?
- কোনটো মৌলৰ পাৰমানৱিক আকাৰ আটাইতকৈ কম ?
- কোনটো মৌলৰ ৰাসায়নিক ধৰ্ম মেগনেছিয়ামৰ (পাৰমানৱিক সংখ্যা 12) সৈতে একে ধৰণৰ ?

পর্যাপ্ত তালিকার একটি অংশ নীচে দেখানো হলো :

বর্গ → পর্যাপ্ত ↓	I	II	XVI	XVII	XVIII
2		B	D	C	
3				E	

উপৱেৰ তালিকার ওপৰ ভিত্তি কৰে নীচেৰ প্ৰশ্নগুলোৰ উত্তৰ লেখো :

- কোন মৌলটি ক্যাটায়ন গঠন কৰে ?
- কোন মৌলটিৰ পাৰমানৱিক আকাৰ সবচেয়ে কম ?
- কোন মৌলটিৰ ৰাসায়নিক ধৰ্ম ম্যাগনেসিয়ামেৰ (পৱিমানৱিক সংখ্যা 12) সমে একই ধৰনেৰ ?

Or/নাইবা/অথবা

Nitrogen (atomic number 7) and phosphorus (atomic number 15) belong to group 15 of the periodic table. Write the electronic configuration of the two elements. Which of these elements will be more electronegative and why ?

নাইট্রোজেন (পারমানরিক সংখ্যা 7) আৰু ফফ'ৰাচ (পারমানরিক সংখ্যা 15) পর্যাবৃত্ত তালিকাৰ বৰ্গ 15-ত থাকে। এই মৌল দুটাৰ ইলেক্ট্ৰনীয় বিন্যাস লিখা। ইহতব কোনটো মৌল বেছি বিদ্যুৎঝণাত্মক আৰু কীয় ?

নাইট্রোজেন (পারমানরিক সংখ্যা 7) এবং ফফ'ৰাচ (পরিমাণবিক সংখ্যা 15) পর্যাবৃত্ত তালিকাৰ বৰ্গ 15-ত থাকে। এই মৌল দুটিৰ ইলেক্ট্ৰনীয় বিন্যাস লেখো। এদেৱ কোন মৌলটি বেশি বিদ্যুৎঝণাত্মক এবং কেন ?

26. (a) Why is sodium kept immersed in kerosene oil ?

ছড়িয়াম ধাতু কিয় কেৰাচিন তেলত ডুবাই ৰখা হয় ?

সড়িয়াম ধাতু কেন কেৱলীন তেলে ডুবিয়ে রাখা হয় ?

(b) Write equations for the reactions of

তলৰ বিক্ৰিয়াবোৰৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণ লিখা

নীচেৱ বিক্ৰিয়া গুলোৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণ লেখো :

(i) Iron with steam

উত্পন্ন জলীয় বাষ্পৰ লগত আয়ৰনৰ বিক্ৰিয়া

উত্পন্ন জলীয় বাষ্পেৰ সঙ্গে লোহার বিক্ৰিয়া

(ii) Calcium with water

পানীৰ লগত কেলছিয়ামৰ বিক্ৰিয়া

জলেৱ সঙ্গে কেলসিয়ামেৰ বিক্ৰিয়া

(c) Explain corrosion with an example.

এটা উদাহৰণৰ সৈতে ক্ষয়ীভৱন ব্যাখ্যা কৰা।

একটি উদাহৰণ সহযোগে ক্ষয়ীভৱন ব্যাখ্যা কৰো।

Or/নাইবা/অথবা

- (a) You are given a hammer, a battery, wires and a switch.

তোমাকে এটা হাতুরী, এটা বেটুরী, অলপ তাঁর আর এটা চুইচ দিয়া হ'ল।

তোমাকে একটি হাতুড়ি, একটি ব্যাটারী, একটু তাঁর এবং একটি সুইচ দেওয়া হলো।

- (i) How could you use them to distinguish between samples of metals and non-metals ?

এই বস্তুবোৰ ব্যৱহাৰ কৰি ধাতু আৰু অধাতু কেনেকৈ চিনাত্ব কৰিবা ?

এই বস্তুগুলো ব্যৱহাৰ কৰে ধাতু এবং অধাতু কীভাৱে সনাত্ত কৰবে ?

- (ii) Assess the usefulness of these tests in distinguishing between metals and non-metals.

ধাতু আৰু অধাতু চিনাত্বকৰণত এই পৰীক্ষাবোৰৰ উপযোগিতা মূল্যাঙ্কন কৰা।

ধাতু এবং অধাতু সনাত্ত কৰনে এই পৰীক্ষাগুলোৰ উপযোগিতা মূল্যাঙ্কন কৰো।

- (b) Give reasons :

কাৰণ দৰ্শীৱা :

কাৰণ দেখাও :

- (i) Platinum, gold and silver are used to make jewellery.

গহনা তৈয়াৰ কৰিবলৈ প্ৰেটিনাম, গ'ল্ড আৰু ছিলভাৰ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

অলঙ্কাৰ তৈৱি কৰতে প্ৰেটিনাম, সোনা এবং রূপা ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

- (ii) Aluminium is a highly reactive metal, yet it is used to make utensils for cooking.

এলুমিনিয়াম যথেষ্ট সক্রিয় ধাতু তথাপি ইয়াক বন্ধনত ব্যৱহাৰ কৰা বৰ্তন তৈয়াৰ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

এলুমিনিয়াম যথেষ্ট সক্রিয় ধাতু হওয়া সত্ত্বেও এটিকে বন্ধন কাৰ্যে ব্যৱহাৰ কৰা বাসন তৈয়াৰ কৰতে ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

(iii) How can you get compound 'A' back from 'B' ?

'B' যৌগটোর পরা 'A' যৌগটো পুনর কেনেকৈ ঘূরাই পাব পাৰি ?

'B' যৌগটি থেকে 'A' যৌগটি কী ভাবে পুনৱায় পাওয়া যাবে ?

(iv) Name the process and write the chemical equation for the conversion of 'B' to 'A'.

'B' যৌগটোক 'A' যৌগলৈ কৰা ৰূপান্তৰ প্ৰক্ৰিয়াটোৰ নাম আৰু ইয়াৰ ৰাসায়নিক সমীকৰণ লিখা ।

'B' যৌগটিকে 'A' যৌগটিতে ৰূপান্তৰ কৰাৰ প্ৰক্ৰিয়াটিৰ নাম এবং সংশ্লিষ্ট ৰাসায়নিক সমীকৰণটি লেখো ।

Or/নাইবা/অথবা

(a) Why is the conversion of ethanol to ethanoic acid an oxidation reaction ?
Write the reaction. 2

ইথানলক ইথানয়িক এচিডলৈ ৰূপান্তৰ কৰাটো কিয় এটা জাৰণ বিক্ৰিয়া ? বিক্ৰিয়াটো লিখা ।

ইথানলকে ইথানয়িক এসিডে ৰূপান্তৰ কৰাটি কেন একটি জাৰণ বিক্ৰিয়া ? বিক্ৰিয়াটি লেখো ।

(b) How would you distinguish experimentally between an alcohol and a carboxylic acid ? 2

পৰীক্ষাৰ সহায়ত এলক'হল আৰু কাৰ্ব'ক্সিলিক এছিদৰ মাজৰ প্ৰভেদ কিদৰে দেখুৱাব পাৰি ?

পৰীক্ষাৰ সাহায্যে এলকহল এবং কাৰ্ব'ক্সিলিক এসিডেৰ পাৰ্থক্য কী ভাবে দেখানো যায় ?

- (c) A mixture of oxygen and ethyne is burnt for welding. Why a mixture of ethyne and air is not used ?

লোহা জোৰা দিয়া সময়ত (welding) অক্সিজেন আৰু ইথাইনৰ মিশ্রণ দহন কৰা হয় ।
ইথাইনৰ লগত বায়ুৰ মিশ্রণ কিয় ব্যৱহাৰ কৰা নহয় ?

লোহা জোড়া দেওয়াৰ (welding) সময় অক্সিজেন এবং ইথাইনেৰ মিশ্রণ দহন কৰা হয় ।
ইথাইন এবং বায়ুৰ মিশ্রণ কেন ব্যৱহাৰ কৰা হয় না ?

28. Write the name of two types of nerve processes.

দুই ধৰনৰ স্নায়ু প্ৰৱৰ্ধৰ নাম লিখা ।

দুই ধৰনেৰ স্নায়ু পদ্ধতিৰ নাম লেখ ।

Or/নাইবা/অথবা

Give an example of chemotropism in plant.

উদ্ভিদত কেমটপিজিমৰ এটা উদাহৰণ দিয়া ।

উদ্ভিদেৰ কেমেটপিজিমেৰ একটি উদাহৰণ দাও ।

29. Draw a longitudinal section of a flower and label the different parts.

দীৰ্ঘচ্ছেদত এপাহ ফুলৰ চিত্ৰ আৰি বিভিন্ন অংশ সমূহ চিহ্নিত কৰা ।

ফুলেৰ দীৰ্ঘচ্ছেদ অংশেৰ চিত্ৰ অঙ্কন কৰে বিভিন্ন অংশ সমূহ চিহ্নিত কৰো ।

30. How fruit is formed in flowering plant ?

সপুংপক উদ্ভিদত কেনেদেরে ফল সৃষ্টি হয় ?

সপুংপক উদ্ভিদ থেকে কীভাবে ফলের সৃষ্টি হয় ?

Or/নাইবা/অথবা

What are the different contraceptive methods ?

বিভিন্ন ধরনৰ গৰ্ভনিরোধক পদ্ধতি কি কি ?

বিভিন্ন ধরনের গৰ্ভনিরোধক পদ্ধতি কী কী ?

1 + 2 = 3

31. What is synapse ? How nerve impulse passes across synapse ?

ছাইনেপছ কি ? স্নায়ুপ্রবাহ কেনেকৈ ছাইনেপছৰ মাজেন্ডি পাৰ হয় ?

সাইন্যাপ্স কী ? স্নায়ু প্রবাহ কীভাবে সাইন্যাপ্সেৰ মধ্যে দিয়ে যায় ?

Or/নাইবা/অথবা

How Mimosa plant responses to stimulus ?

পিলাজী বনে কেনেকৈ উদ্বীপনাৰ প্ৰতি সহাবি জনায় ?

মিমোসা উদ্ভিদ কীভাবে উদ্বীপনা প্ৰতিক্ৰিয়া কৰে ?

5

32. How sex is determined in man ? Explain with necessary diagram.

মানুহত লিঙ্গ কেনেকৈ নিৰ্ধাৰিত হয় ? প্ৰযোজনীয় চিত্ৰৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা ।

মানুষেৰ লিঙ্গ কীভাবে নিৰ্ধাৰিত হয় ? প্ৰযোজনীয় চিত্ৰ সহকাৱে ব্যাখ্যা কৰো ।

Or/নাইবা/অথবা

How do the traits get expressed in plants and animals ?

উদ্ভিদ আৰু প্ৰাণীত কেনেকৈ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্যবোৰ প্ৰকাশ পায় ?

কীভাবে উদ্ভিদ এবং প্ৰাণীৰ চাৰিত্ৰিক বৈশিষ্ট্য প্ৰকাশ পায় ?

33. Describe the different processes of release of energy from glucose in living organisms.

w)
N

5

জীৱৰ পুক'জৰ পৰা নিৰ্গত শক্তিৰ বিভিন্ন পদ্ধতি বৰ্ণনা কৰা।

জীবের প্লুকোজের থেকে নিৰ্গত শক্তিৰ বিভিন্ন পদ্ধতি বৰ্ণনা কৰো।

Or/নাইবা/অথবা

How transport of water, food and other substances occur in plant ?

উত্তিদত কেনেকৈ পানী, খাদ্য আৰু আন দ্রব্য সমূহ পৰিবাহিত হয় ?

কীভাবে জল, খাদ্য এবং অন্যান্য দ্রব্য সমূহ উত্তিদে প্ৰবাহিত হয় ?

Downloaded from JobAssam.in